

C106 – OND10

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

15 februari 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de weigering aan de Katholieke Hogeschool Kempen in Geel om een bacheloropleiding bouw in te richten	1
Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over Narconon Info Center vzw en drugspreventie op school	2
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe financiering van het hoger onderwijs	4
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid om de EVC-regelgeving uit te breiden naar beroepen en ambten binnen het onderwijs	6
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegankelijkheid van het volwassenenonderwijs	7

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de weigering aan de Katholieke Hogeschool Kempen in Geel om een bacheloropleiding bouw in te richten

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, om de bouwsector in het onderwijs te promoten sluit u sectorconvenanten af, looft u premies uit voor leerlingen en scholen en belooft u al twee jaar lang om imagocampagnes te lanceren. Aan het eind van vorig schooljaar kreeg u andermaal de kans om de daad bij het woord te voegen. De hele bouwsector en de Vlaamse Federatie Bouw stonden te trappelen voor de oprichting van de opleiding bouw aan de Katholieke Hogeschool Kempen. Ondanks de aan drang van jongeren en de bouwsector weigerde u om de opleiding bouw aan de KHK ingang te laten vinden. Het grote argument is dat dergelijke opleiding al in Hasselt wordt opgericht en dat is dichtbij genoeg voor studenten van Geel.

De opleiding in Geel is levensvatbaar naast die in Hasselt en wordt gevraagd door de regio, studenten en de bouwsector. Deze laatste noemde de opleiding in Geel zelfs levensnoodzakelijk. De opleiding past mooi binnen de traditie. De gepaste faam die de KHK Geel hierover heeft opgebouwd in de loop der jaren zou zeker een positief aanzuigeffect teweegbrengen. Officieel steunt de beslissing op het advies van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie. Deze organisatie let vooral op kwaliteitsbewaking. Misschien worden relevante sociaaleconomische factoren te licht opgenomen in de beoordeling.

Mijnheer de minister, hoe past de afkeuring van de bachelor bouw in uw beleid ter promotie van de opleidingen bouw? Welke criteria worden algemeen gebruikt ter beoordeling van de installatie van een nieuwe opleiding? Welke punten van die criteria deden in dit specifieke dossier de balans overslaan naar een weigering? Wat is uw beoordelingswijze van de adviezen van de NVAO? Kent u in uw uiteindelijke beslissing meer gewicht aan sociaaleconomische factoren die eventueel een advies kunnen ombuigen of blijft het rapport de sluitende verantwoording?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Martens, u weet ongetwijfeld dat de heer Huybrechts mij over exact hetzelfde onderwerp een tijdje terug een schriftelijke vraag heeft gesteld, namelijk op 12 oktober. Het antwoord is al gepubliceerd in het Bulletin van Vragen en Antwoorden. Het staat u uiteraard vrij zijn vraag nog eens te hernemen, al vind ik die plotse blijk van interesse wat eigenaardig omdat de beslissingen in dit dossier al enkele maanden geleden zijn genomen. Daar is toen ook het nodige over gezegd en geschreven, meen ik.

Desalniettemin wil ik voor u nog eens herhalen dat de beslissing om de programmatie van deze nieuwe opleiding niet goed te keuren, genomen is met respect voor en op basis van de daarvoor geldende procedure en criteria. Die procedure en criteria zijn geen geheim. Ze staan netjes beschreven in het Structuurdecreet van 4 april 2003. Dat stelt dat de Vlaamse Regering pas een nieuwe opleiding kan erkennen als zowel de macrodoelmatigheidstoets als de toets nieuwe opleidingen met positief gevolg zijn ondergaan.

De verantwoordelijkheid voor de macrodoelmatigheidstoets ligt bij de Erkenningscommissie. Deze commissie van onafhankelijke deskundigen brengt na raadpleging van de VLIR en de VLHORA een oordeel uit over de macrodoelmatigheid van de opleiding op basis van de volgende criteria: het bestaande aanbod van opleidingen en in voorkomend geval de aanvragen van verwante nieuwe opleidingen, het aantal studenten in dezelfde of aanverwante opleidingen, de te verwachten vraag naar afgestudeerden hoger onderwijs in het algemeen en in de betreffende of aanverwante opleidingen in het bijzonder en de maatschappelijke relevantie van de opleiding.

Als de Erkenningscommissie na toetsing aan deze criteria positief oordeelt over het voorstel voor een nieuwe opleiding, kan de hogeschool of universiteit het dossier inleiden bij de NVAO voor de toets nieuwe opleidingen, waarbij wordt gepeild naar de te verwachten kwaliteit van de nieuwe opleiding. Als de Erkenningscommissie daarentegen negatief oordeelt over de macrodoelmatigheid van de voorgestelde nieuwe opleiding, moet de hogeschool of de universiteit eerst langs de Vlaamse Regering. Die zal op haar beurt een oordeel uitspreken over de macrodoelmatigheid van de opleiding, op basis van dezelfde decretaal voorgeschreven criteria. Als de Vlaamse Regering positief oordeelt, kan de procedure bij de NVAO worden vervolgd. Als zij echter eveneens negatief oordeelt, stopt daar de procedure en kan het dossier zelfs niet naar de

NVAO worden doorgestuurd. Dat laatste is gebeurd met het dossier van de KHKempen.

In tegenstelling tot wat u denkt – en dan verwijs ik naar uw laatste vraag – is het dossier dus niet eens bij de NVAO geweest. Die heeft er zich dan ook niet over uitgesproken. Het dossier is dus gestrand op het oordeel over de macrodoelmatigheid dat tot twee keer toe negatief was. De conclusie van de Erkenningscommissie was weliswaar niet over de hele lijn negatief. Zo werd de maatschappelijke relevantie van een dergelijke opleiding helemaal niet in vraag gesteld. De Erkenningscommissie vond wel dat de aanvragers te makkelijk abstractie leken te maken van de recente goedkeuring van eenzelfde opleiding in het niet zo veraf gelegen Hasselt.

Over hoe de opleiding in de Kempen zich zou verhouden tot de opleiding in Limburg en wat de impact van de ene nieuwe opleiding op de andere kon zijn, bevatte het dossier weinig of geen informatie. Nochtans stelt het decreet dat voorstellen tot programmatie net op dat soort criteria moeten worden getoetst.

Overeenkomstig de procedure heeft de Katholieke Hogeschool Kempen na het negatieve oordeel van de Erkenningscommissie een tweede aanvraag ingediend bij de Vlaamse Regering. In de argumentatie bij de tweede aanvraag waren nauwelijks elementen terug te vinden die een aantal fundamentele kritieken van de Erkenningscommissie afdoende konden weerleggen. De Vlaamse Regering heeft het negatieve oordeel dan ook bevestigd.

Doet die ene beslissing alle inspanningen ten gunste van de bouwsector teniet? Natuurlijk niet. Meer nog, ik ben ervan overtuigd dat de bouwsector en zijn huidige en toekomstige werknemers meer hebben aan een goed uitgebalanceerd aanbod van opleidingen dan aan een overhaaste programmatie. Dat geldt niet in het minst voor de gespecialiseerde opleidingen in het hoger onderwijs die ik voor deze sector trouwens veel ruimer zie dan enkel de bacheloropleidingen in de bouw. Er zijn immers tal van opleidingen waarvan de gediplomeerden elkaar ontmoeten op de bouwwerf: burgerlijke en industrieel ingenieurs, ingenieur-architecten en architecten, architect-assistenten, interieurarchitecten, elektrotechnici en elektromechanici, bouwkundigen met een academische en professionele opleiding, milieu- en veiligheidscoördinatoren. Het is dan ook behoorlijk overtrokken om te stellen dat het weigeren van één opleiding de inspanningen teniet zouden doen inzake de imagoverbetering van de bouw en het stimuleren van leerlingen en studenten om in deze sector opleidingen te volgen.

Overigens is er niets dat de KHKempen belet om dit voorjaar opnieuw een voorstel voor een opleiding in de bouw in te dienen. Als ik goed ben ingelicht, bereidt men dat ook voor. Ik neem aan dat men in Geel van de

voorbij maanden gebruik heeft gemaakt om het voorstel aan te passen in functie van de oordelen van de Erkenningscommissie en de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Werkt de Erkenningscommissie wel of niet afhankelijk van het ministerie?

Minister Frank Vandenbroucke: Die werkt onafhankelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over Narconon Info Center vzw en drugspreventie op school

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel deze vraag uit pure ongerustheid en wens verder geen standpunt in deze kwestie in te nemen.

Narconon is een Info Center en stelt zich tot doel mensen af te helpen van hun verslaving, zowel lichamelijk als geestelijk, zodat zij weer kunnen meedraaien als volwaardige leden van de maatschappij. Ze hebben ook een preventiecampagne om ervoor te zorgen dat mensen nooit aan drugs beginnen. Ze hebben zelfs de bedoeling, maar zover is het bij ons nog niet, om revalidatiecentra op te richten die exclusief werken met de revalidatiemethode van de heer Ron Hubbard. Ron Hubbard is de grondlegger van Scientology. Deze beweging wordt in ons land als een sekte beschouwd.

In Groot-Brittannië ontstond er onlangs heel wat ophef toen de Sunday Times aangaf dat de organisatie Narconon toegang had verkregen tot vijfhonderd Britse scholen, waar de organisatie lessen in drugspreventie aanbood. In Nederland heeft Narconon langs verschillende wegen geprobeerd financiële steun te krijgen van de overheid, onder andere voor onderzoek, voor een kliniek met zorghotel en voor hun hulpverlening in het afkickcentrum te Zutphen. Er is op geen enkel verzoek om nadere informatie ingegaan, aldus een Kamerstuk van 26 februari 2001, vanwege de toenmalige minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Borst-Eilers.

Op de webstek van www.hulporganisaties.be staat er omtrent Narconon aangegeven dat het professionele

hulp en sociale diensten aanbiedt – ter plaatse of thuis – en dat het erkend is door de overheid. Luidens de voorzitter van Narconon werden er reeds lezingen gegeven in scholen.

Mijnheer de minister, zijn er op uw kabinet of de diensten waarvoor u bevoegd bent, aanvragen binnengekomen om drugspreventielessen te geven in scholen? Zo ja, kunt u aangeven hoeveel aanvragen zijn ingediend, wanneer en welke projecten het betrof? Klopt de informatie dat de vzw Narconon Info Center daadwerkelijk reeds lessen geeft op scholen in Vlaanderen? Zo ja, in welke scholen en wanneer? Werd er preventiemateriaal van de vzw Narconon Info Center verzonden of gebruikt door bepaalde leerkrachten op scholen? Zijn er op uw kabinet of de diensten waarvoor u bevoegd bent, aanvragen binnengekomen om projecten, seminaries of publicaties op te zetten vanuit de vzw Narconon Info Center? Zo ja, om welke projecten, seminaries of publicaties ging het en wanneer werden ze ingediend? Bent u het met mij eens dat het aangewezen is om hieromtrent naar alle scholen en bevoegde diensten een schrijven te richten omtrent de praktijken van deze organisatie? Zo ja, wanneer zal er zo'n communicatie worden uitgevaardigd? Bent u zich bewust van de potentiële gevaren voor de maatschappij en bent u bereid hieromtrent waakzaam te zijn? Bestaan er nog andere dubieuze vzw's die actief zijn in het onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Hermans, u stelt heel wat informatieve vragen, maar vermits u enkele vragen toevoegt die tot debat aanleiding geven, hebben we uw vraag toch ontvankelijk verklaard.

Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Een korte rondvraag op mijn administratie leert me dat er geen aanvragen zijn binnengekomen om drugspreventielessen in scholen te geven, dat er ook geen aanvragen zijn ingediend om projecten, seminaries of publicaties op te zetten en dat er geen preventiemateriaal van de vzw werd verzonden.

Op dit ogenblik hebben mijn diensten geen weet van lessen die door de vzw Narconon Info Center in scholen zouden worden gegeven. Ik liet mijn administratie contact opnemen met de Vlaamse Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen, kortweg de VAD, de koepel van Vlaamse organisaties die werkzaam zijn op het gebied van alcohol en drugs. De VAD wordt altijd door haar leden gewaarschuwd op het moment dat er zich nieuwe initiatieven van eender wie in Vlaanderen ontplooiën. Ook de VAD heeft geen weet van initiatieven die door de vzw in scholen worden genomen. De VAD liet wel weten dat er een aantal jaren terug contact is geweest tussen de organisatie en de VAD over een project dat ze hadden voor scholen. Met dat voorstel is er echter niets meer gebeurd.

Ik ben van mening dat er op dit ogenblik geen enkele indicatie is dat de vzw een actieve promotie ten aanzien van de scholen aan het voeren is. Op de website van de vzw Narconon Info Center vind je ook niets terug over een mogelijke preventiecampagne. Zolang de organisatie niet actief is, zou ik het niet verstandig vinden om in scholen ruchtbaarheid te geven aan het feit dat ze bestaat. Het is wel belangrijk om verder informatie te vergaren over de praktijken van de vzw.

Er is contact opgenomen met het Informatie- en Adviescentrum inzake Schadelijke Sektarische Organisaties, kortweg IACSSO. Ook mijn collega minister Vervotte zal verder informatie vergaren. Aan de VAD wordt gevraagd om elk mogelijk initiatief van de vzw in het onderwijs te signaleren. Mocht de organisatie actief naar de Vlaamse scholen trekken, dan zal ik overleggen met minister Vervotte over de meest aangewezen strategie.

Dat is trouwens ook zo afgesproken in de intentieverklaring over gezondheidsbevordering op scholen die op 27 januari 2006 door mijn collega's Vervotte, Leterme en Anciaux en mezelf werd ondertekend. Daarin staat onder meer dat we elkaar op regelmatige tijdstippen zullen informeren en werken aan eenduidige boodschappen aan het onderwijsveld. Indien uit overleg met mijn collega zou blijken dat het nodig is om snel op te treden, dan kan dat via SCHOOLdirect en LERAREN-direct.

Uiteraard is het nodig om waakzaam te zijn voor sektes en moet erover gewaakt worden dat er via het onderwijs geen misbruik wordt gemaakt van kwetsbare groepen in onze samenleving. Ik ben van mening dat alles in het werk wordt gesteld om gepast te reageren.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het stemt me positief dat u er nog niet mee geconfronteerd bent. Dat betekent dat de vzw nog niet actief is Vlaanderen. Ik ben blij te horen dat u waakzaam zult blijven want dat is een verstandige beslissing.

Sinds er bekendheid is gekomen in de pers hebben deze vzw's hun websites aangepast en bepaalde referenties weggelaten. We mogen ons daar niet door laten vangen.

Ik denk dat het verstandig is om overleg te plegen met minister Vervotte.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe financiering van het hoger onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, in het Vlor-advies over de rationalisatieproblematiek in het Vlaamse hoger onderwijs wordt gesteld dat dit een heel complex verhaal is, waarin heel wat verschillende factoren een rol spelen. Het zal dan ook allemaal wellicht veel tijd en geld kosten.

Als ik ergens lees dat iets complex is, dan ben ik alert, want dat wordt wel eens gezegd als dooddoener door degenen die niet al te veel willen veranderen. De Vlor gebruikt een interessante definitie van rationalisatie want ze is breder dan de traditionele definitie die men er vaak aan geeft, namelijk die van het gewoon afschaffen van opleidingen. De Raad Hoger Onderwijs concludeert dat voor een dergelijke complexe materie een enkelvoudige methode met enkele beperkte parameters waarschijnlijk niet zal volstaan.

Een tweede punt met betrekking tot de financiering van het hoger onderwijs betreft de timing. Ik heb het daar al over gehad in mijn uiteenzetting bij de bespreking van de beleidsbrief in de plenaire vergadering. Als u het nieuwe financieringssysteem wilt laten ingaan op 1 januari 2008, moet er nu een voorontwerp van decreet door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd, anders komen de instellingen zelf in moeilijkheden omdat ze het academiejaar 2007-2008 al in het voorjaar van 2007 aan het voorbereiden zijn. Het lijkt me evident dat ze een goed zicht hebben op de financiële middelen.

In uw nota aan de Vlaamse Regering van 14 juli 2006 met betrekking tot het nieuwe financieringsmodel voor het hoger onderwijs in Vlaanderen, stelt u voor om te werken met zogenaamde rationalisatieplannen per studiegebied of groep van studiegebieden.

Mijnheer de minister, wat vindt u van het vermelde Vlor-advies, met name van de voorgestelde methode, namelijk een gefaseerd proces dat verschillende rationalisatietechnieken combineert? Acht u het mogelijk dat men in plaats van meteen een grootse ingreep voor alle opleidingen tegelijk te doen, eerst op korte termijn specifieke knelpunten aanpakt, bijvoorbeeld de te academiseren tweecyclopleidingen Industriële Wetenschappen? Is er een goed zicht op de mate waarin bestaande mechanismen als visitatie en accreditatie al tot een afslanking van het opleidingsaanbod hebben geleid? Kent u ook al rationalisatie-effecten van samenwerkingsvormen binnen en tussen de associaties, zoals gesuggereerd in het Vlor-advies, die bijvoorbeeld anticiperen op de uit-

dagingen inzake accreditatie of die in een efficiëntere aanwending van de beschikbare middelen voorzien? Is de geplande timing voor het Financieringsdecreet nog altijd haalbaar? Wanneer verwacht u een voorontwerp van decreet op de Vlaamse Regering te kunnen brengen? Hoe ziet u concreet de gewenste aanpak voor het schrijven van de vermelde rationalisatieplannen? Hebt u in dat verband al initiatieven genomen? Zo ja, welke?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: De outputfinanciering ondervond heel wat tegenkanting. Mijnheer de minister, u hebt beloftes gedaan, zoals deze het eerste jaar niet toe te passen, het tweede jaar gedeeltelijk enzo voort. Wilt of kunt u zeggen hoe het op dit ogenblik is gesteld met de outputfinanciering?

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: De VLD-fractie heeft nog een bijkomende vraag over het hoger kunstonderwijs. Naar aanleiding van een vraag van de heer Van Baelen kondigde u aan dat dat zou worden opgenomen in het Financieringsdecreet, maar het was u nog niet duidelijk of dat voor 100 percent het reguliere mechanisme zou volgen of niet. Is er al iets bekend over hoe dat zal worden opgelost?

Dan is er nog de Hogere Zeevaartschool. Is er al iets meer bekend over de financiering daarvan? Dat had u immers ook vooropgesteld in uw beleidsbrief. Dat hangt hier eveneens mee samen, want het gaat ook over de financiering van het hoger onderwijs.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mevrouw Berx, net als u heb ik met veel interesse kennis genomen van het advies van de Raad Hoger Onderwijs van de Vlor. Ik ben de eerste om te beamen dat rationalisatie een complex iets is. Het gaat inderdaad om veel meer dan het loutere afbouwen van opleidingen. In mijn nota over de financiering heb ik dan ook een volledig hoofdstuk aan rationalisatie gewijd. Het woord 'besparen' zult u daarin niet terugvinden. Integendeel, u weet dat ik, naast de invoering van het nieuwe systeem, ook een serieuze financiële inspanning voor het hoger onderwijs wil leveren. Tegenover die inspanning staat wel een vraag naar onder meer een grotere doelmatigheid en een meer excellente kwaliteit. De overheid mag, in ruil voor de bijkomende investering in het hoger onderwijs, die op zich nodig en gerechtvaardigd is, een inspanning van de sector vragen met betrekking tot doelmatigheid en kwaliteit. Ik vind dat eigenlijk een zeer legitieme vraag. Die koppeling wordt trouwens ook niet gecontesteerd.

De meningen lopen wel uiteen over hoe die rationalisatie moet worden aangepakt. De Raad Hoger Onderwijs van de Vlor stelt een gefaseerd proces voor, dat verschillende rationalisatietechnieken combineert. In de eerste plaats pleit de raad ervoor om bestaande mechanismen een kans te geven. Hij denkt dan aan visitatie en accreditatie, de associatievorming, de procedure voor nieuwe opleidingen enzovoort. Daarenboven is de raad van oordeel dat het nakende Financieringsdecreet maatregelen bevat die rationalisatie in de hand werken.

Ik val de bestaande mechanismen uiteraard niet af, maar ik heb toch wel wat bedenkingen bij de suggestie om de tijd zijn werk te laten doen, als ik het zo mag samenvatten. Het bestaande instrumentarium zal volgens mij immers niet voldoende en zeker niet snel genoeg tot echt beduidende resultaten leiden. Bovendien zijn die mechanismen niet ingevoerd met het oog op rationalisatie. Zo moet het visitatie- en accreditatieproces er in de eerste plaats toe bijdragen dat de basiskwaliteit van het hoger onderwijs gegarandeerd blijft. De associaties beogen in eerste instantie een vehikel te zijn om de academisering van hogeschoolopleidingen van twee cycli te helpen verwezenlijken. Rationalisatie kan een afgeleide van al deze maatregelen zijn, en in die zin beweegt er ook wel een en ander.

U haalde de opleidingen in de industriële wetenschappen aan, en waarschijnlijk deed u dat met de Antwerpse ontwikkelingen in het achterhoofd. Rationalisatie is echter niet noodzakelijk een effect van die processen, die bovendien volgens hun eigen tijdschema verlopen. Accreditatie is daar het meest sprekende voorbeeld van. Dat is nog veel te jong om nu al tot significante afslankingen in het opleidingsaanbod te leiden, al zijn er hier en daar al wel aanzetten tot samenwerking opgezet met het oog op het behalen van de accreditatie of het doelmatiger inzetten van middelen en expertise. Toch blijf ik erbij dat de voorgestelde methode ten slotte te veel van een al te voorzichtige houding getuigt en misschien zelfs van een te sterke behoudsgezindheid. Om echt te rationaliseren, zijn andere en meer doortastende maatregelen nodig.

Die bedenking geldt ook voor de maatregelen die ik zal inbouwen in het financieringsmechanisme. Ik heb het dan over de bonus voor de organisatie van gezamenlijke opleidingen en over de buffer voor het stopzetten van bestaande opleidingen. Deze maatregelen hebben als doel het rationalisatieproces te helpen ondersteunen. De ene maatregel beloont structurele samenwerking. De andere maakt een goede begeleiding mogelijk bij het afbouwen van een opleiding, ook ten aanzien van het personeel. Ik vind beide heel belangrijk, maar op zich garanderen deze maatregelen natuurlijk niets, want als alles bij het oude zou blijven, hebben die maatregelen geen voorwerp meer.

Dat risico wil ik niet lopen. Meer nog, ik wil er zeker van zijn dat op korte termijn een rationalisatieproces

wordt ingezet dat het hele hoger onderwijs omvat en niet toevallig her en der een specifiek geval aanpakt. Dat betekent niet dat alle opleidingen gelijktijdig aangepakt moeten en kunnen worden. Ik weet natuurlijk ook wel dat de nood niet overal even hoog is. Ik wil echter wel een lijn en een cadans in dat proces zien, dat, zoals gezegd, om veel meer dan het loutere afbouwen van opleidingen gaat. Voor mij gaat het over samenwerking, taakverdeling en concentratie van opleidingen en specialisaties in het hoger onderwijs, met als doel kritische massa op te bouwen om de kwaliteit van onderwijs en onderzoek te versterken. Het is een dynamisch verhaal: het gaat over vernieuwen, opbouwen en versterken enerzijds, en concentreren en afbouwen anderzijds, en dat alles met als doel het geheel sterker en beter te maken.

Een aantal specifieke knelpunten verdienen prioritaire aandacht. U haalde het studiegebied industriële wetenschappen aan, maar er zijn nog tal van studiegebieden waar stappen kunnen worden gezet in de richting van een meer rationeel opleidingsaanbod. Waar de situatie minder dringend is, moeten we niet ingrijpen om in te grijpen. Toch lijkt het me allerminst een overbodige luxe dat er enige visie wordt ontwikkeld op het opleidingsaanbod van een instelling, en ook op de evoluties van een discipline in alle instellingen. Dat zijn zaken waarvan ik vrees dat we er met de voorstellen uit het advies van de Vlor niet zullen komen.

Het decreet moet in werking treden op 1 januari 2008. Ik wil daar niet van afwijken. Ik ben dan ook van plan het voorontwerp volgende maand voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen, zodat het besluitvormingsproces tijdig kan worden doorlopen.

U vroeg hoe ik de gewenste aanpak van de rationalisatie zie. In de financieringsnota heb ik een techniek met referentie- en tolerantienormen voorgesteld. Hoewel de opbouw daarvan niet eenvoudig is, is een dergelijke techniek wel toepasbaar op de hele sector en loopt die techniek, eens losgelaten, ook vanzelf. Vanuit het oogpunt van de beleidsverantwoordelijke is dat in zekere zin wel comfortabel. Tegelijk is dit wellicht niet het meest genuanceerde systeem, tenzij we het oneindig complex maken.

Ik begrijp de aarzeling van de sector tegenover een dergelijk systeem wel. Tegelijk vind ik dat het decreet in een dergelijk mechanisme moet voorzien, dat in gang kan worden gezet wanneer de sector niet in staat blijkt te zijn om zelf maatregelen te nemen. Ik ben bereid om de verantwoordelijkheid meer bij de hogere onderwijssector zelf te leggen en ik zal daartoe ook initiatieven nemen. Op die manier wil ik een werkwijze ontwikkelen die complementair is aan die voorgesteld in de jongste financieringsnota. De uitgangspunten en

doelstellingen zullen echter dezelfde blijven, namelijk de hele hogeronderwijssector zelf responsabiliseren bij het rationalisatieproces, door een concrete samenwerking binnen en tussen associaties.

Mijnheer Marginet, de door de regering goedgekeurde nota bevat een onderdeel outputfinanciering. Dat zal ook zo in het Financieringsdecreet zitten.

Mevrouw Cathy Berx: Bedankt voor het zeer uitgebreide antwoord. Het valt me op dat u zegt dat het eigenlijk een tweesporenbeleid is: de sector zelf responsabiliseren, maar ook dwingende maatregelen over de financiering opnemen in het decreet als de sector niet in staat blijkt te zijn om de nodige maatregelen te nemen. Betekent dit dat er nog tijd overblijft om maatregelen te nemen of niet? Hebt u de referentie- en tolerantienormen al verder uitgeschreven of niet? Staan deze op het niveau van opleidingen of van opleidingsclusters? Wat is het referentiepunt op basis waarvan u verder de afweging maakt hoeveel er toegelaten worden en wat het ideale aantal opleidingen is in Vlaanderen?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat behoort tot de uitvoering van het decreet. Op uw vraag of er nog tijd is om een ander spoor te bewandelen qua methode, antwoord ik bevestigend, ook als wij het decreet met deze systematiek indienen, bespreken en zelfs stemmen. Ik wil de sector de kans geven om met een meer overlegde methodologie zelf een visie te ontwikkelen. Daar is nog tijd voor, maar ik wil niet wachten met het decreet. Het is complex, maar er moet ook wat druk zijn. Maar intussen wil ik ook wel de tijd geven aan de sector.

U vroeg ook of we al becijferingen hebben gemaakt, dat hebben we nog niet gedaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid om de EVC-regelgeving uit te breiden naar beroepen en ambten binnen het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb eerder al vragen gesteld met betrekking tot het ambt van ICT-coördinator, vooral over de wedde-anciënniteit. Veel mensen uit de privésector hebben interesse om de overstap te maken naar het onderwijs. Deze mensen hebben ICT-ervaring opgedaan, maar hun anciënniteit die ze

hebben opgebouwd in de privésector, wordt niet verrekend in het onderwijs.

De voorbije maanden heb ik vragen gekregen over de aanstelling van ICT-coördinatoren. Mensen die vanuit de privé de stap willen zetten naar het onderwijs hebben vaak ervaring opgedaan, maar beschikken niet altijd over het nodige diploma of getuigschrift voor een aanstelling in het onderwijs. Het gaat vooral over mensen die in het verleden een opleiding kantoor hebben gevolgd in het beroepssecundair onderwijs. Ze kregen een degelijke basisopleiding, bouwden ervaring op in de privésector en hebben wel wat te bieden aan scholen.

Een oplossing zou kunnen zijn dat de regeling voor de elders verworven competenties ook wordt toegepast binnen het onderwijs. Overweegt u om in de nabije toekomst de EVC-regeling uit te breiden naar beroepen en ambten binnen het onderwijs?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Er bestaan momenteel geen ervaringsbewijzen voor functies of ambten binnen onderwijs. Nochtans wens ik dat er overal waar mogelijk ervaringsbewijzen kunnen worden uitgereikt. Ik sluit dus niet uit dat op termijn ook binnen onderwijs een regeling van ervaringsbewijzen wordt ontwikkeld. Maar we mogen hierin niet overhaast te werk gaan. Ik wil vanuit de prille 'ervaring' met de bestaande ervaringsbewijzen stapsgewijs het systeem verder uitbouwen.

Er bestaan wel al andere EVC-regelingen voor het uitoefenen van het beroep van leraar. Net als in de andere opleidingen in het geflexibiliseerde hoger onderwijs, bestaat in de lerarenopleidingen de mogelijkheid om verkorte opleidingstrajecten te volgen, waarbij op basis van aangetoonde ervaring vrijstellingen worden verleend voor bepaalde opleidingsonderdelen. Zo kunnen volwassenen op een snellere manier een diploma van leraar verwerven.

Dat biedt niet alleen nieuwe perspectieven voor mensen die een overstap naar het onderwijs overwegen, maar ook voor wie al in het onderwijs werkt. Neem het voorbeeld van een tolk zonder aggregatie die vijf jaar ervaring heeft als lesgever, maar die niet vastbenoemd kan worden, omdat hij of zij niet het bewijs van pedagogische bekwaamheid bezit. Die persoon kan zich voortaan aanbieden in een associatie om zijn verworven competenties te laten valideren en op basis van die gevalideerde competenties vrijstellingen krijgen voor het volgen van een lerarenopleiding.

Wat daarnaast al een lange traditie kent, is het systeem van 'nuttige ervaring'. Het gaat om een procedure voor

het erkennen van nuttige ervaring waarmee men als lesgever aan de slag kan gaan in het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs. Wie voor bepaalde vakken, bijvoorbeeld lastechnieken, een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs heeft, kan na het behalen van het Getuigschrift Pedagogische Bekwaamheid of GPB en de toekenning van negen jaar nuttige ervaring als leraar aan de slag, in die vakken waarvoor hij of zij relevante ervaring kan aantonen. De persoon in kwestie dient voor de vakken van toepassing de nuttige ervaring aan te vragen bij het departement Onderwijs. Men kan daarvoor terecht op de website van de bekwaamheidsbewijzen secundair onderwijs. Ik voeg daar wel meteen aan toe dat ik niet uitsluit dat de huidige EVC-ontwikkelingen maken dat dit systeem op termijn misschien aan herziening toe is.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik wil u bedanken voor uw antwoord. U geeft vooral aan dat er mogelijkheden bestaan voor wat het ambt van leerkracht betreft. De voorbeelden die me werden aangereikt, gaan vooral over mensen die interesse hebben om te worden aangesteld als beleids-, maar vooral ondersteunend personeel, als administratieve kracht of ICT-coördinator, maar niet met de bedoeling om les te geven. Daar stoten we op problemen. Die mensen krijgen geen kansen, terwijl de directie zegt dat ze er toch zouden moeten krijgen. Het is belangrijk om dit niet enkel in functie van leerkrachten te bekijken, maar vooral in functie van de ondersteunende taken in onderwijs.

Minister Frank Vandenbroucke: Dit is een nuttige opmerking. Mijn antwoord geeft aan wat we het beste kennen. Dat is natuurlijk de leraar. Er is al heel wat te doen geweest over de anciënniteitsregeling. Misschien ben ik daardoor wat te veel gefocust op dat aspect. U hebt gelijk dat we wat breder moeten kijken. Ik moet er eens over nadenken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegankelijkheid van het volwassenenonderwijs

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben verheugd te vernemen dat u het volwassenenonderwijs vanaf 1 september 2007 zult ondersteunen met een jaarlijkse subsidie van 250.000 euro om het onderwijs toegankelijk te maken voor dove en slechtziende leerlingen. Twee jaar terug, op 24 februari 2005, stelde ik u hierover een vraag om

uitleg. Toen nog verklaarde u dat hiervoor op korte termijn geen kredieten beschikbaar waren, maar dat u zich wel wou engageren voor de studenten die deeltijds studeren. Nu wordt dan toch een eerste stap gezet in het volwassenenonderwijs. Ik ben verheugd dat u toch snel ingepikt hebt op deze vraag.

Mijnheer de minister, twee jaar terug verklaarde u dat u geen zicht had op het aantal studenten, en welke opleidingen de meeste interesse wegdragen. Hebt u hier ondertussen beter zicht op? Zo niet, op welke basis hebt u het bedrag van 250.000 euro vastgelegd? Wat niet duidelijk bleek uit het artikel: zijn deze middelen enkel bestemd voor dove, slechthorende en slechtziende leerlingen of kunnen ze ook worden aangewend voor studenten met een andere handicap? Ik denk aan aangepaste werktafels voor studenten met een rolstoel.

Verder wil ik graag vernemen hoe deze middelen zullen worden verdeeld. Hoogstwaarschijnlijk zal de vraag het aanbod overtreffen en dan dient een afweging gemaakt te worden. Worden de hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden aan de school gerelateerd of worden per student hulpmiddelen berekend? Wat de ondersteuning door doventolken betreft, zult u het aantal toegankelijke opleidingen al dan niet beperken? Als alle opleidingen toegankelijk worden gemaakt zal dit mogelijk tot gevolg hebben dat het aantal tolkuren zeer beperkt is. Dit kan worden vermeden als slechts een beperkt aantal opleidingen toegankelijk is en kunnen meer dove studenten dezelfde opleiding volgen.

De doventolkenondersteuning in het hoger onderwijs door het departement Onderwijs is enkel van toepassing voor studenten die een voltijdse opleiding volgen. In antwoord op mijn vraag uit 2005 verklaarde u dat de beperkingen in de toegang tot de faciliteiten voor studenten met een auditieve handicap ingegeven zijn door de beperkte omvang van de financiële middelen, maar dat u zich wou engageren om het specifieke probleem van de deeltijdse studenten te onderzoeken. Wat is hierin de stand van zaken?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw Stevens, wat bedoelt u met de zin: ondersteuning door doventolken? Wilt u het aantal toegankelijke opleidingen al dan niet beperken? Is dat per sector of per aantal uren? Ik heb dat niet goed begrepen uit de tekst.

Mevrouw Helga Stevens: Gezien het budget beperkt is, overweegt de minister om tegen de student te zeggen dat er een beperking is. Of zijn er tolken voor bepaalde opleidingen en voor andere niet? Of is het heel neutraal en kunnen alle opleidingen worden gevolgd? Dan zal het budget heel erg versnipperd worden. Deze vraag is heel reëel.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Stevens, u illustreert het onderscheid tussen de korte en de middel-lange termijn op een heel interessante manier. Ik heb inderdaad twee jaar geleden gezegd dat ik daar op korte termijn geen oplossing voor zag. We zijn nu een beetje verder maar er zal nog heel wat overleg moeten gebeuren voor we oplossingen in de centra voor volwassenen-onderwijs op tafel hebben.

In mijn antwoord op de vraag om uitleg van de heer Martens in maart vorig jaar, heb ik de uitbreiding van de doelgroep van de Speciale Onderwijsleermiddelen of SOL-middelen naar cursisten met een handicap van de basiseducatie en het onderwijs voor sociale promotie aangekondigd. In het voorontwerp van verzameldecreet OD XVII zijn hiertoe de nodige bepalingen opgenomen.

Tot hiertoe omvat de omschrijving van de doelgroep voor speciale onderwijsleermiddelen enkel leerlingen en studenten met een handicap die gewoon gefinancierd of gesubsidieerd secundair, hoger of academisch onderwijs volgen. Leerlingen, studenten of cursisten van andere opleidingsvormen dan het voltijdse dagonderwijs worden uitgesloten van deze maatregel.

Door de beperking van de doelgroep van de SOL-middelen tot het voltijds dagonderwijs, wordt de participatie van volwassenen met een handicap aan levenslang leren bemoeilijkt. Met de wijziging voorgesteld in OD XVII wordt de doelgroep van de SOL-middelen dus uitgebreid naar cursisten met een handicap in de basiseducatie en in het onderwijs voor sociale promotie. In de meerjarenbegroting wordt vanaf 2008 in een budget van 250.000 euro voorzien voor het toekennen van SOL-middelen aan cursisten van de basiseducatie en het onderwijs voor sociale promotie. De nieuwe maatregel treedt in werking vanaf 1 september 2007. De SOL-middelen, aangevraagd voor het schooljaar 2007-2008, kunnen worden uitbetaald vanaf januari 2008.

Het budget van 250.000 euro werd berekend op basis van een analoog bedrag per cursist als in het voltijds dagonderwijs per student wordt toegekend. Bij opmaak van de berekeningen telde het volwassenenonderwijs, namelijk de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie, ongeveer 300.000 cursisten. In het voltijds dagonderwijs wordt er in het kader van de SOL-middelen gerekend aan 0,84 euro per student. Voor het volwassenenonderwijs levert dit een bedrag op van 252.000 euro of afgerond 250.000 euro. Hierbij moet worden opgemerkt dat we geen zicht hebben op de potentiële vraag naar SOL-middelen in het volwassenenonderwijs, waardoor het op dit ogenblik niet mogelijk is een exacte budgettaire raming op te maken.

Over de aanwending en verdeling van deze gesloten enveloppe zal op korte termijn een brede consultatie van

het middenveld worden georganiseerd, en dit ter voorbereiding van het uitvoeringsbesluit op deze nieuwe decretale regeling. Het cursusaanbod in het volwassenenonderwijs is immers erg breed en divers. Er zullen bijkomende maatregelen getroffen moeten worden om het nieuwe initiatief budgettair beheersbaar te houden. Ik denk aan een waarborgregeling om vroegtijdige uitval te vermijden, een prioritering van een bepaald cursusaanbod en een beperking op de tussenkomsten per individuele cursist. Mijnheer Marginet, het is dus niet vanzelfsprekend dat we alle aanbod op dezelfde manier openstellen. Dat valt nog te bekijken.

Daarnaast denk ik aan het beperken van de aanwending van deze middelen tot de brailering van cursusmateriaal, het omzetten in grootletterdruk en het gebruik van tolkuren. Er zal niet voorzien worden in een tussenkomst voor technische hulpmiddelen in het volwassenenonderwijs. Er worden, mede door technologische ontwikkelingen, veel minder tussenkomsten voor dit type van technische hulpmiddelen, zoals leeslampen en verstelbare tafels, gevraagd. Indien dat wel gebeurt, blijven deze hulpmiddelen eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en moeten zij worden opgevolgd. Dit is nu al bijzonder moeilijk in het leerplicht- en hoger onderwijs, maar quasi onmogelijk in het volwassenenonderwijs. Bovendien blijven deze hulpmiddelen in de school, wat niet evident is in het volwassenenonderwijs waar een groot gedeelte van de centra niet over eigen infrastructuur beschikt.

Een ander mogelijk knelpunt is het tekort aan tolken, veeleer door een gebrek aan beschikbare gekwalificeerde mensen dan door een gebrek aan middelen. De uitbreiding van de mogelijkheid om gebruik te maken van tolkuren in het volwassenenonderwijs, kan echter een stimulans zijn voor sommige gespecialiseerde centra voor volwassenenonderwijs om meer uren te investeren in het inrichten van hun tolkopleidingen. Dit aspect zal worden meegenomen bij de brede consultatie van het middenveld.

Ik heb mezelf dus een strakke deadline gesteld door het budget ter beschikking te maken vanaf 2008. Dat komt redelijk snel op ons af. We moeten toch nog heel wat overleg hebben met het middenveld om ervoor te zorgen dat het beschikbare geld zo goed mogelijk gebruikt wordt.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was heel technisch en het technische aspect gaat wat aan mij voorbij. Ik onthoud vooral de brailleomzetting, de omzetting naar grootletterdruk en het voorzien in doventolkuren. Als ik het goed begrepen heb, moet de juiste verdeling nog worden besproken met het middenveld. We zullen nog even

moeten afwachten hoe die verdeling zal gebeuren. Dat is ook afhankelijk van het aantal studenten. Is dat juist?

Minister Frank Vandenbroucke: We weten niet op voorhand hoeveel mensen er zullen op ingaan. We proberen een raming te maken en tegelijkertijd een goede prioritaire verdeling van de middelen vast te leggen. Wat dat precies inhoudt, durf ik nog niet te zeggen. Ik heb in mijn antwoord verschillende parameters opgegeven waar je rekening mee kunt houden om het budget goed in te zetten. Ik durf daar nog niet op vooruitlopen. Vermits het een gesloten budget is, zullen we erover moeten waken dat het beschikbare geld beantwoordt aan de behoeften die we daarmee denken te dekken. We moeten dat op voorhand inschatten. We moeten vermijden dat we achteraf moeten vaststellen dat we veel te weinig geld hebben voor de behoeften die we opgeroepen hebben, waardoor we alleen maar mensen erg gaan teleurstellen.

Mevrouw Helga Stevens: Wanneer u het budget hebt, moet u toch wel een vermoeden hebben van het aantal studenten. Ik kan aannemen dat in september heel wat nieuwe studenten beginnen. Het is een moeilijke oefening. Het is heel belangrijk om de dovengemeenschap en de gemeenschap van blinden en slechtzienden heel goed te informeren over de mogelijkheden die ze hierdoor krijgen, eventueel in overleg met de verenigingen van de doven en de blinden. Zo kan het budget maximaal worden benut. Het zou heel jammer zijn wanneer mensen worden teleurgesteld, maar wanneer heel wat mensen niet weten dat de mogelijkheid er is, zou dat ook een heel grote teleurstelling betekenen. Er is een vraag en er is een aanbod. Ik ben in elk geval heel blij dat u in een budget hebt voorzien zodat deze doelgroepen ook kunnen doorstromen, waarvoor dank.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
